የኢትዮጵያ ፌ ላላ ሞክ ሲያ ሪፐብሊክ

ፌ ልላ ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሃያ አፅ ኛ ዓመት ቁጥር ፷፱
አዲስ አበባ የካቲት ፷፪ ቀን ፪ሺ፲ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌ ላ ሞ ክ ሲያ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

24th Year No. 29
ADDIS ABABA 1st March, 2018

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፰፰/፪ሺ፲ ዓ.ም

የዕፅዋት አዳቃይመ ብት አዋጅ.....ገጽ ፲ሺ፪፻፹፩

Content

Proclamation No. 1068/2017

Plant Breeder's Right Proclamation....Page 10281

አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፰፰/፪ሺ፲

ስለዕፅዋት አዳቃይመመብት የወጣ አዋጅ

በኢትዮጵያ ፌ ላ ሞ ክ ሲያ ሪ ፑብሊክ ሕገ መንግሥት ዜጎች የግል ንብረት ባለቤት የመሆን መ ብት እንዳ ቸው ስለሚ ነግግና የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት በዚህ ክፍል ውስጥ የሚስተናገድሆ ኖ በመገኘቱ እን ሁም አዳ ስ ዝርያዎችን ከውጭ በማስገቭ ህ ብረተሰቡን ተ ጠቃሚ ለ ማድረግ ሲ ባል ዝርያውን ያፈለቁ ባለሃብቶች ከዝርያቸው ተጠቃሚ መሆን ስለሚገባቸው፤

ከዘርፉ የሚገኘውን ኢኮሚ ያ ጠቀሜታ ለ ማሳ ግ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብትን ከዓ ም አቀፍ አሠ ር ጋር በማጣጣም ዋስትና እን ያገኝ ማ ድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፤

ከአዳቃይ የምርምር ግኝትመ ጠበቅ ጋርተ ያይዞ የሚነሳውን አለመግባቭ ለ መፍታት ግልፅነትና ተ ጠያቂነት ያለበት የአሠ ር ሥርዓት መዘርጋት አስፈላጊ በመሆኑ፤

የዕፅዋት አዳቃይ መ ብትን ከማበረታታት ጎን ለ ጎን አዳ ስ የዕፅዋት ዝርያን ለ ማውጣት ግብዓት የሆነውን የዕፅዋ ብዝሀ-ህይወት ሀብት ከዚህ ቀ ም የጠበቁትን፣ አሁን እየጠበቁ ያሉትንና ወ ፊትም

Proclamation No.1068/2017

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR PLANT BREEDER'S RIGHT

WHEREAS, the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia stipulates the right to ownership of private property and it is considered that plant breeder's right to fall under this category; moreover it is important to protect the right holders to enable import of new varieties that benefit the community;

WHEREAS, it has become necessary to ensure the guarantee of Plant Breeder's right by harmonizing it with international practice and thereby to boost the economic contribution of the sector;

WHEREAS, it has become necessary to establishment of transparent and accountable working system to resolve disputes arising among Breeders with respect to the protection of their research output

WHEREAS, it is found necessary and appropriate to maintain the centuries old customary knowledge and practice of saving, using and exchanging seed by farmers and pastoral

https://ethiodata.et/

የሚጠብቁትን በአገ ች ን አርሶ አ ሮችና ከፎ አርብቶ አ ሮ ች ለ ዘመናት የቆየውን የዕፅዋት ዘር የማቆየት፣ የመጠበቅና የማስተላለፍ ባህላ የማጎበረሰብ ዕውቀት እና ል ማድ እን ቀጥል ማድረግ አስፈላጊና ተ ገቢ በመሆኑ፤

ከዕፅዋት አዳቃይ ጋርተ ያያኘናት ያላቸውንመ ብቶች፣ ክልከላዎችናኃ ላፊነቶችለ መመዝገብ የሚያስችል የሕግ ማ ዕቀፍ በማውጣት የአዳቃዩን አስተዋጽኦ ማ ሳ ግ በማስፈለጉ፤

በኢ.ትዮጵያ ፌ ላ ዲሞክ ሲ.ያ ሪ ፑብሊክ ሕገመ ንግሥት አንቀጽ (፶፭)(፩) መሠረት የሚከተለው ታ ውጇል፦

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ " የዕፅዋት አዳቃይ መብት አዋጅ ቁጥር ፩፻፷፰/፪፻፲፱"ተ ብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪.ትርጓሜ

የቃሉ አግባብ ሌ ላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

፩/ "አመልካች"ማ ለት የዕፅዋት አዳቃይነትመ ብት እን ሰ ጠውለ ሚኒስቴሩ ማመልከቻ ያቀረበ ሰው ነው፤

፪/ "አዳቃይ" ማለት፦

ሀ) አ ስ የዕፅዋት ዝርያን አዳቅሎ ወይም አግኝቶና አበልፅጎ ያወጣ ሰው፤ ወይም

ለ) አ ስ የዕፅዋት ዝርያን አዳቅሎ ወይም አግኝቶና አበልጽጎ ያወጣውን ሰ ው ቀጥሮ ወይም ሥራውን ተከናትሮ ያሠ ሰው፤ ወይም

ሐ) በዚህ ንዑስ አንቀጽ ፊ ል ተ (ሀ) ወይም (ለ) የተጠቀሰውን ሰው ወ ሽ የሆነ ሰው፤

ነው፤

፫/ "እውን ዘር" ማ ለት ለዕፅዋቱ መራቢ.ያነት የሚያገለግል ከዕፅዋቱ የተገኘ ዘር ነው፤

communities of Ethiopia with their past, present and future roles in conserving the agro-bio diversity resources used to develop new plant varieties side by side promoting plant breeder's right;

WHEREAS, it has become necessary to enact legal framework that facilitate registration of rights, restriction and responsibilities of Breeders to enhance the contribution;

NOW,THERFORE, in accordance of article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows.

PART ONE
GENERAL

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the "Plant Breeder's Right Proclamation No. 1068/2017".

2. Definitions

In this Proclamation, unless the context otherwise requires:

1/ "applicant" means a person who has submitted application with the Ministry to obtain a plant breeder's right;

2/ "breeder" means a person who:

a) has breed, or discovered and developed a new plant variety;

b) has employed or commissioned the work of a person who has breed, or discovered and developed a new plant variety; or

c) is a successor of the person mentioned under paragraph (a) or (b) of this sub-article;

3/ "Botanical seed" means the reproductive part of a plant is a fertilized ovule containing the plant embryo.

https://ethiodata.et/

፬/ "የንግድ ግብይት" ማለት አነስተኛ ይዞታ ባላቸው አርሶ አ ሮች ወይም ከፊል አርብቶ አ ሮች መ ካከል እን ሁም አነስተኛ ይዞታ ባላቸው አርሶ አ ሮች ወይም ከፊል አርብቶ አ ሮች እና በኅብረት ሥ ማ ኅበ ቸ ው መካከል ከሚ ረገው ግብይት ውጪ የሚ ረግ ማንኛውም የዘር ንግድ ነው፤

4/ "commercial marketing" means any trade in seed other than the marketing that is conducted between small holder farmers or pastoral communities, or between small holder farmers; pastoral communities and their cooperative societies;

፭/ "ስያሜ" ማ ለት የዕፅዋት አዳቃይነት መ ብት ለ ተሰጠበት ዝርያ የሚሰጥ የዝርያመ ጠሪያ ስም ማ ለት ነው፤

5/ "denomination" means the official name of a variety in respect of which a plant breeder right has been granted;

፮/ "በዋነኛነት ጥበቃ ከተ ረ ገለት ዝርያ የተገኘ ዝርያ" ማለት፦

6/ "essentially derived variety" means a variety that:

ሀ) በዋነኛነት ከመጀመሪያ ዝርያ የተገኘ ወይም ዝርያው ሱ በዋነኛነት ከመጀመሪያ ዝርያ የተገኘ ሆ ኖ ይኸውም ዝርያው በጂኖታይኝ ወይም በጂኖታይፖች ጥምረት አማካኝነት የሚገለጸውን የመጀመሪያውን ዝርያ ተ ፈላጊ ባህርያት ጠብቆ የያዘ፤

a) is predominantly derived from an initial variety, or from a variety that is itself predominantly derived from an initial variety while retaining the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety;

ለ) ጥበቃ ከተ ረ ገለት የመጀመሪያው ዝርያል ዩ መ ሆኑ በግልጽ የሚታወቅ፤ እና

b) is clearly distinguishable from the initial protected variety; and

ሐ) ዝርያውን ለ ማግኘት በሚ ረገው ሂ ት ከሚፈጠረው ል ዩነት በስተቀር ጥበቃ ከተ ረ ገለት የመጀመሪያው ዝርያ ጋር ያሉት ዋና ዋና ባህርያት እን ጠበቁሆ ነው የዚሁ ጥበቃ የተ ረ ገለት ዝርያ ጂኖታይኝ ወይም ጂኖታይፖች ጥምረት ው ት የሆነ፤

c) except for the differences resulting from the act of derivation, conforms to the initial protected variety in the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety;

ነው፤

፯/ "የአርሶ አ ሮች ወይም የከፊለ አርሶ አ ሮች ዝርያ" ማለት፦

7/ "farmers or pastoral communities variety" means variety which is:

ሀ) በአርሶ አ ሮች ወይም በከፊል አርሶ አ ሮች ማ ሣ ላይ በባህላ መ ንገድ የለማ እና የበለፀገ፤ ወይም

a) traditionally cultivated and developed by farmers or pastoral communities in their fields; or

ለ) አርሶ አ ሮች ወይም ከፊል አርብቶ አ ሮች በዋነኛነት ከተለያዩ የዕፅዋት ም ንጮች ያዳቀሉት ወይም የመረጡት፣

b) predominantly breed or selected by farmers or pastoral communities from various plant source;

የዕፅዋት ዝርያ ነው፤

https://ethiodata.et/

፰/ "ጀኖታይፕ"ማለት የአንድን ዕፅዋት ሥነ ባህሪ የሚገልፅ የዘ መል ስብስብ ነው፤

፱/ "ባለመብት" ማ ለት ከሚኒስቴሩ የዕፅዋት አዳቃይነት መብት የተሰጠው ሰው ነው፤

፲ "ሕብ ረ-መነሻ ዝርያ"ማ ለት የአንድን የዕፅዋት ዝርያ አዳቅሎ ለማውጣት የታወቀመ ጠን የያዘ የዘር ሀረግ ወይም ግንድ ስብስብ ነው፤

፲፩/ "ዕፅዋት"ማ ለት ከእንስሳትና ከ ቂቀ ዘአካላት ውጭ ያለ ማንኛውምሕይ ወት ያለው የሚ ባ አካል ነው፤

፲፪/ "የተጠበቀ ዝርያ" ማ ለት ሚኒስቴሩ በሰጠው የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት የተጠበቀ አ ስ የዕፅዋት ዝርያ ነው፤

፲፫/ "ዘር" ማ ለት እውን ዘር፣ አኩ ች ፣ የተክል ቁርጥ ጭ፣ ሥራሥር፣ች ግኝ ወይም ሌሎች ለ ዕፅዋት ማ ባት የሚያገለግል ማንኛውም የተክል አካል ነው፣

፲፬/ "ሽያጭ"ማ ለት በዚህ አዋጅመ ሠረት የዕፅዋት ዘርን የማስተዋወቅ፣ የመገበያየት፣ ከውጪ የማስገባትና ወ ውጪ የመላክ፣ የማጓጓዝ እና ሌ ሎች ሰዎች እን ሸጡ ፈቃድ መ ስጠትን ያካትታል፤

፲፭/ "አነስተኛ ይዞታ ያለው አርሶ አ ር ወይም አርብቶ አ ር"ማ ለት በሕግ የመሬት ይዞታ ማ ረጋገጫ ሰ ርትፍኬት የተሰጠው፣ የመሬት ይዞታው ከ፲ ሄ ክታር ያልበለጠና በዋናነት የ ሱንና የቤተሰቡን ጉልበት በመጠቀም የእርሻ ል ማት የሚያካሂድና ኑሮው በዋናነት በግብርና ላ ይ የተመሰረተ አርሶ አ ር ወይም ከፊል አርብቶ አ ር ነው፤

፲፮/ "ዝርያ" ማለት በአንድ የዕፅዋት ስብስብ ውስጥ የታወቀ የመጨረሻ ዝቅተኛ ረ ጃ ያለው የዕፅዋት ክፍል ሆኖ፦

8/ "Genotype" means the genetic constitution or genetic make up of a particular plant;

9/ "holder" means a person to whom a plant breeder's right has been granted by the Ministry;

10/ "multiline" means an assemblage of individual breeding lines in a stated proportion to breed varieties;

11/ "plant" means a living organism excluding the animal kingdom and micro organisms that are capable of reproduction;

12/ "protected variety" means a new plant variety that is protected by a plant breeder's right granted by the Ministry;

13/ "seed" means true botanical seed, bulbs, tubers, cuttings, rhizomes, roots, seedlings or any other plant propagating material intended for planting;

14/ "sell" means advertisement, marketing, import and export of plant seeds, convey and includes granting a license to other persons to sell plant seeds pursuant to this Proclamation;

15/ "small holder farmer or pastoral community" means a farmer or pastoral community who is officially granted a certificate of possession of land not more than 10 hectares and engaged in agricultural development using predominantly his own and family labor and his lively hood is predominately dependent on agriculture;

16/ "variety" means a plant grouping within a single botanical taxonomy of the lowest known rank, which can be:

https://ethiodata.et/

ሀ) ከአንድ ከታወቀ ጂኖታይፕ ወይም ከብዙ ጂኖታይፖች ጥምረት በሚመነጩ ባህርያት መ ታየት የሚገለጽ፤

ለ) ካሉት ባህርያት መካከል ቢያንስ በአንዱ ከሌሎች ማ ናቸውም የዕፅዋት ስብስቦች የሚለይ፤ እና

ሐ) ባህርያቱን ሳይቀይር መ ባት በመቻሉ ም ክንያት እን አንድ ዓይነት ሊወሰድ የሚችል፤

የዕፅዋት ስብስብ ነው፤

፲፯/ "ሚ ኒስቴር" ማ ለት የእርሻና ተ ፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር ነው፤

፲፰/ "ሰ ው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤

፲፱/ ማ ንኛውም በወንድ ፆ ታ የተገለጸውሴ ትንም ያካትታል።

፫. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅሚ ኒስቴሩ በመመሪያ እንዳይፈጸምባቸው ከሚወስናቸው የዕፅዋት ጀነ እና ዓይነቴዎች በስተቀር በሁሉም የዕፅዋት ቤተሰቦችና ዓይነቴዎች ላይ በመላው አገሪቱ ውስጥ ፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት
የዕፅዋት አዳቃይ መብቶች

፬. የዕፅዋት ዝርያ ጥበቃ ለለማግኘት ማማሟላት ያለበት መመስፈርት

፩/ የዕፅዋት ዝርያ ለጥበቃ ብቁ የሚሆነው፦

ሀ) ማ መልከቻ በሚቀርብበት ወቅት በአንድ ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ በግልጽ በሚታዩ ባህርያት ከዚህ በፊት ከሚታወቁ ሌ ሎች ዝርያዎች የተለየ ስለመሆኑ በተለምዶ የሚታወቅ፤

ለ) በእውን ዘር ወይም ያለ እውን ዘር የሚራባበትን የተለዩ ባህርያትን በሚመለከት በበቂ ሁኔታ ወጥነት ያለው፤

a) defined by the expression of the characteristics resulting from a given genotype or combination of genotypes;

b) distinguished from any other plant grouping by the expression of at least one of said characteristics; and

c) considered as a unit with regard to its suitability for being propagated unchanged;

17/ "Ministry" means the Ministry of Agriculture and Natural Resource;

18/ "person" means a natural or juridical person;

19/ any expression in the masculine gender includes the feminine.

3. Scope of Application

This Proclamation shall apply to all genera and species of plants throughout the country, except those genera and species of plants excluded by the directives of the Ministry.

PART TWO
PLANT BREEDER'S RIGHTS

4. Criteria for Protection of Plant Variety

1/ A plant variety shall be eligible for protection, when:

a) distinct in one or more identifiable characteristics from any other variety, the existence of which is a matter of common knowledge at the date of application;

b) uniform with regard to its particular features of sexual reproduction or vegetative propagation, sufficiently homogenous or a well-defined multiline;

https://ethiodata.et/

ሐ) ከተ ጋጋሚ ማ ባትና ማባዛት ዑደት በኋላ የተለየ ባህርያቱን ሳይለውጥ ይዞ የሚቆይ፤ እና

መ) ማመልከቻ ከቀረበበት ቀን በፊት ዝርያው አ ስ የሆነና ዘ ው ወይም የተሰበሰበው የዝርያውም ር ት በኢትዮጵያ ግዛት ከአንድ ዓመት ለ በለጠ ጊዜ በንግድ ገበያ ላ ይ ያልዋለ፣ ወይም ከኢትዮጵያ ውጪ ከሆነ የዛፍ ወይም የወይን ዝርያ ከሆነ ከስድስት ዓመት ለ በለጠ ወይም ሌ ሎች ዝርያዎች ከሆኑ ከአ ት ዓመት ለ በለጠ ጊዜ በንግድ ገበያ ላይ ያልዋለ፣

ሲሆን ነው።

c) stable in its distinctive characteristics after repeated reproduction or multiplication cycles; and

d) New, in that, prior to the date of application, the seed or harvested material had not been available on the commercial marketing for more than one year in the territory of Ethiopia; or more than six years for varieties of trees or vines, or more than four years for any other species in the territory of any other state;

፪/ ይህ አዋጅ በጸናበት ቀን በንግድ ግብይት ላይ የሚገኙ ዝርያዎች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) (መ) መሠረት ለጥበቃ ብቁ የሚሆኑት፦

2/ The variety available on the commercial market on the effective date this Proclamation shall be eligible for protection pursuant of sub-article (1) (d) of this Article when:

ሀ) አዋጁ ከጸናበት ቀን ጀምሮ በሚታሰብ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ማመልከቻ ሲቀርብ፤ እና

a) application is lodged within one year from the entry into force of this Proclamation; and

ለ) በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፲መ ሠረት የዕፅዋት የአዳቃይ መብት በዕፅዋት አዳቃዮችመ ብት መዝገብ ውስጥኪ መዘገብ።

ይሆናል።

b) the breeder's right is entered in the register of Plant breeders' right as provided under Article 10 of this Proclamation.

፫/ ሚኒስቴሩ የአርሶ አ ር ወይም የከፊል አርብቶ አ ር ዝርያዎች የዕፅዋት አዳቃዮች መ ብት ማ ግኘት እን ች ሉ ቀለል ያለ የተለየ፣ ወጥነት ያለው እና ከቦታ ቦታ ሊቀያየር የማይችል የዝርያ ባህሪ መስፈርቶችን በመመሪያ ያወጣል።

3/ The Ministry shall prescribe less stringent distinctness, uniformity and stability requirements for the eligibility of farmer or pastoral community' varieties for plant breeders' right by ministerial directive.

፬/ሚ ኒስቴሩ አቻ የሙከ ዘዴ ዝሚ ከተሉ አገሮች ለ ተገኘተ መሳሳይ ዝርያ የተ ረ ገ የተለየ፣ ወጥነት ያለው እና ከፀ ቦታሊ ቀያየር የማይችል የዝርያ ባህሪ ሙከ ው ት ዕውቅናሊ ሰጥ ይችላል፣

4/ The Ministry may recognize the distinctness, uniformity and stability results obtained for the same variety in other countries recognized as having equivalent testing procedures.

፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩)(መ) የተጠቀሰው ቢኖርም ሚኒስቴሩ ለአገሪቷ ብሔ ጥቅም ያስገኛል ብሎ ካመነበት ከዚህ በፊት በውጭ አገር

5/ Not withstanding sub-article (1) (d) of this Article, the Ministry may allow the registration of plant breeder's right already

https://ethiodata.et/

የተመዘገበን የዕፅዋት አዳቃይመ ብት ተ ቀብሎ በዕፅዋት አዳቃዮች መ ብት መ ዝገብ ውስጥ እን መ ዘገብ ሊ ፈቅድ ይችላል፤ ሆ ኖም ግን የዕፅዋት አዳቃዮች መ ብት የቆይታ ጊዜ የሚሰላው በውጪ አገር ለመጀመሪያ ጊዜመ ብቱ ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ ይሆናል።

registered abroad, where such registration is deemed to be in Ethiopia's national interest; provided, however, that the duration of the right shall be calculated from the date the right was first registered in the foreign country.

፭. <u>የዕፅዋት አዳቃይ መብት ወሰን</u>

፩/ በዚህ አዋጅ ከክልከላ ነፃ ስለመሆንና ስለገ ቦች የተ ነገጉት እን ተ ጠበቁ ሆ ነው የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ባለቤት መ ብቱ የተጠበቀ ዝርያን ዘር እና የዘር አካል፦

ሀ)መ ሸጥ ወይም ሌሎች ሰዎች እን ሸጡ ፈ ቃድ የመስጠት፤ እና

ለ) የማባዛት ወይም ሌሎች ሰዎች ለገበያ እን ያባዙ ፈ ቃድ የመስጠት፣

ብቸኛ መብት ይኖረዋል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተ ነገገው መ ብት በሚከተሉት ላይም ተግባ ይሆናል፦

ሀ) ዝርያው በዋነኛነት ጥበቃ ከተ ረ ገለት ሌ ላ ዝርያ የተገኘ ሆ ኖ ነገር ግን ዝርያው የተገኘበት ዝርያ ሱ በዋነኛነት ጥበቃ ከተ ረ ገለት ሌ ላ ዝርያ የተገኘ ያልሆነ እን ሆ ነ፤

ለ) ጥበቃ ከተ ረ ገለት ዝርያ ግልጽ የሆነ ልዩነት የሌላቸው ዝርያዎች፤ እና

ሐ) ዝርያዎቹን ለ ማምረት የተጠበቀውን ዝርያ በተ ጋጋሚ መጠቀም የሚያስፈልጉ ዝርያዎች ላ ይ ተግባ ይሆናል።

፫/ አዳቃዩ የተሻሻለ ዝርያውን ያበለጸገው የአርሶ አ ሮች ወይም የከፊል አርሶ አ ሮች ዝርያ ዱር በቀል ዕፅዋት፣ እና ሌ ሎች ዝርያዎችን እና የማህበረሰብ እውቀትን ተ ጠቅሞ ከሆነ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት የሚሰጠው እናተ ግባ የሚሆነው በሀገሪቷ የብዝሃ ህ ይወት ሃብትና የማህበረሰብ ዕውቀት አርክቦትና የማህበረሰብ መ ብቶች ህ ግ በሚፈቅ ው መሠረት ሲሆን፤ ይኸውም፦

5. <u>Scope of Plant Breeders' Right</u>

1/ Subject to the exemptions and restrictions provided for in this Proclamation, a plant breeder's right gives the holder the exclusive right to:

a) sell or give permission to other persons to sell and

b) produce or give permission to other persons to produce for market,

the protected seed or the propagating material of the protected variety.

2/ The provisions of sub-article (1) of this Article shall also apply in respect of:

a) varieties which are essentially derived varieties of a protected variety where this protected variety is not itself an essentially derived variety;

b) varieties that are not clearly distinguishable from the protected variety; and

c) varieties whose productions require the repeated use of the protected variety.

3/ Where an improved variety is developed using material from a farmers' or pastoral communities' variety, wild relatives of crop plant and other varieties and community knowledge a plant breeder's right may only be granted and exercised if the breeder has, in accordance with prevailing national laws on access and benefit-sharing of biodiversity of the country:

https://ethiodata.et/

ሀ)ዝርያውን እና ከዝርያው ጋር የተያያዘ ዕውቀትን ለመጠቀም ቅድሚያ ይሁንታ ሲ ኖር፤ እና

ለ) የጋ ጥቅምን የሚያስጠብቅ ስምምነትላ ይ የተ ረ ሰ ሲሆን፤

ነው።

፬/ የመንግሥት የምርምር ተቋሞች የመብቱ ባለቤት ሲ ሆኑ ሚ ኒስቴሩ በመመሪያ በሚያወጣቸው መ ስፈርቶች መሠረት የሚሰጠው ፈቃድ የሕዝብ ሀብት መሆኑን የሚያንፀባርቅ መሆን አለበት።

፭/ በዚህ አዋጅ መ ሠረት የሚሰጥ ማ ንኛውም የዕፅዋት አዳቃይመ ብትም ስክር ወረቀት እና ሌ ሎች አገልግሎቶች በሚኒስትሮችም ክር ቤት በሚወጣው ንብ መ ሠረት ተ ገቢው የአገልግሎት ክፍያ የሚፈጸምባቸው እናሌ ሎች ዝርዝር መስፈርቶች የሚኖሩት ይሆናል።

፮. <u>የዕፅዋት አዳቃይ መብት ተፈፃሚ የማይሆንባቸው</u>

የዕፅዋት አዳቃይመ ብት በሚከተሉት ዝርያዎችላ ይ ተ ፈፃሚ አይሆንም፦

፩/ በግል ለሚመረትና ለንግድ አገልግሎት በማይውል ዝርያ፤

፪/ ለሙከ ፣ ለምርምር ወይም ለ ትምህርት አገልግሎት በሚውል ዝርያ፤ ወይም

፫/ ሌ ላ ዝርያን ለማዳቀል በሚውል ዝርያ።

፯. <u>የአርሶ አ ሮች ወይም የከፊል የአርብቶ አ ሮች መመብት</u>

በዚህ አዋጅ ሌ ሎች ድንጋጌዎች ቢኖሩም ጥበቃ የተ ረ ገላቸው ዝርያዎችን በተመለከተ የሚከተሉት የአርሶ አ ር ወይም የከፊል አርብቶ አ ር መ ብቶች የተጠበቁና እውቅና ያገኙ ናቸው፦

፩/ አነስተኛ ይዞታ ያለው አርሶ አ ር ወይም ከፊል አርብቶ አ ር ያመረተውን ማንኛውንም ዝርያም ርት ለ ዘርነት የማስቀመጥ፣ የመጠቀም፣ የመለዋወጥ እና ከንግድ ግብይት ውጭ የመሸጥ መብት፤

a) obtained prior informed consent on the use of that material and the associated knowledge; and

b) concluded a benefit sharing agreement on mutually agreed terms.

4/ Where a public research institute is the holder of a plant breeder's right, the Ministry may require the licensing terms to reflect the public-good nature of the right in accordance with parameters set forth by the Ministry.

5/ Any certificate of breeder's right issued under this Proclamation and other related services may be subject to a payment of fee and such other requirements as may specify in the regulation to be issued.

6. <u>Exemptions to Plant Breeder's Right</u>

The following varieties do not confer plant breeder's right:

1/ privately or for non-commercial purposes;

2/ for experimental, research or educational purposes; or

3/ for the purpose of breeding other varieties.

7. <u>Farmers' or pastoral communities' Right</u>

Notwithstanding any other provisions this Proclamation, the following farmer's or pastoral community's rights on protected variety shall be recognized and protected:

1/ small holder farmers or pastoral community shall have the right to save, use, exchange and sell farm-saved seed of any variety on the non-commercial marketing;

https://ethiodata.et/

፪/ ማንኛውም አርሶ አ ር ወይም ከፊል አርሶ አ ር ያመረተውን ዘር በቀጥታ ለ ኑሮው የሚ ግፉ የምግብሰ ብልንናሌ ላ ዓይነት ዘርን የማስቀመጥ እና የመጠቀም መብት።

2/ any farmer or pastoral community shall have the right to save and use farm-saved seed of any variety of food crops and other species that directly supporting his livelihoods.

፰. <u>በዕፅዋት አዳቃይመብት ላይ ስለተጣሉ ገ ቦች፤</u>

፩/ ለ ሕዝብ ጥቅም አስፈላጊ ሆ ኖ በተገኘ ጊዜ በሚከተሉት ም ክንያቶች ሚ ኒስቴ ሩ በዕፅዋ አዳቃይ መ ብት አጠቃቀምላ ይ ገ ብሊ ጥል ይችላል፦

ሀ) የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት የተሰጠው ማ ንኛውም ሰው የተጠበቀውን ዝርያ ዘር የሚፈልጉ የተጠቃሚዎችን ፍ ጎትማ ሟላት ካልቻለ ወይምለ ማሟላት ፈቃ ኛ ካልሆነ፣ ወይም

ለ) የዕፅዋት አዳቃይመ ብትሲ ተገበር በምግብ ዋስትና፣ በሕዝብ ና፣ በብዝሀ ይወት፣ በአካባቢላ ይ ወይም በሌሎች የሕዝብ ጥቅም በሆኑ ጉዳዮች ላይ ጉዳት የሚያ ርስ መሆኑን በዚህ ጉዳይላ ይ ከሚመለከተው አግባብነት ያለው አካል ጋር በመመካከር የተወሰነ ከሆነ።

8. <u>Restrictions on Plant Breeder's Right</u>

1/ The Ministry may, when public interest requires due to the following grounds, put restrictions on the exercise of a plant breeder's right where:

a) the right holder of a protected seed variety is unable or unwilling to meet the demand for seed of a particular protected variety; or

b) the exercise of the right is likely to adversely affect food security, public health, biological diversity, the environment or other matters of public interest, as determined in consultation with the competent authorities on such matters.

፪/ በዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ላይ ገ ብ ሊጣል የሚችለው ሚ ኒስቴሩ በሚያወጣው መ መሪያ በተገለጸው ሁኔታናመ ጠንመ ሠረትሆ ኖ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1(ሀ) የተጠቀሱት ሲሻሻሉ ገ ቡ መነሳት አለበት።

2/ The restriction on plant breeder's right shall only be limited to the conditions and extents specified in the directives of the Ministry; and shall be lifted as soon as conditions stated in this article sub article 1(a) are improved.

፫/ ሚ ኒስቴሩ በዕፅዋት አዳቃይመ ብት አጠቃቀም ላ ይ ገ ብ ለማድረግ ሲወሰን፦

ሀ) የተጣሉ ገ ቦችን ዝርዝር በመግለጽ የውሳኔውን ግልባጭ ለባለመብቱ መስጠት፤

ለ) ገ ብ ስለመጣሉ ለሕዝብ ማሳወቅ፤ እና

ሐ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1(ሀ) መ ሠረት ገ ብ በመጣሉ ለባለመብቱ የሚከፈለውን ካሣ መ ወሰን፤

አለበት።

3/ When the Ministry decides to put restrictions on the exercise of a plant breeder's right, it shall:

a) give to the right holder the copy of the decision specifying the particulars of the restrictions;

b) notify the restriction to the public at large; and

c) determine the compensation to be paid to the right holder based on this article sub article 1(a).

https://ethiodata.et/

፱. የግዴታ ፈቃድ

፩/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ (፰) የተ ነገገው እን ተ ጠበቀ ሆ ኖ፣ የሕዝብን ጥቅም ለመጠበቅ ሲ ባል ፍላጎት ያለው ማንኛውም ሰው ሲ ያመለክት ሚ ኒስቴሩ በሚያወጣው መ መሪያ መ ሠረት የግዴታ ፈቃድ ሊ ሰጥ ይችላል።

፪/ ሚኒስቴሩ የግዴታ ፈቃድ ሊሰጥ የሚችለው፦

ሀ) ባለመብቱ የተጠበቀውን ዝርያ ዘርለ ጠቅላላው ሕዝ ብ ፍላጎት በሚበቃ መ ጠን የማያመርትና ለ ሽያጭ የማያቀርብ ከሆነና ሌ ሎች ሰ ዎች የተጠበቀ ዝርያውን ዘር እን ያመርቱና እን ሸጡ ፈቃድ የከለከለ እን ሆ ነ ወይም ፈቃድ ለመስጠት ፈቃ ኛ ሳይሆን የቂ እን ሆ ነ፤ ወይም

ለ) በብሔ ረጃ የምግብ ዋስትና ወይም የሕዝብን ንፁ ለ ማረጋገጥ አስፈላጊ ሆ ኖ ሲ ገኝ፤

ብቻ ነው።

፫/ የግዴታ ፈቃድ የተሰጠው ሰ ው ለ ባለመብቱ ሊ ከፍል የሚገባው የክፍያ መ ጠን፣ የግዴታ ፈቃዱ ጸንቶ የሚቆይበት ጊዜ እናሌ ሎች ዝርዝር ጉዳዮች በ ንብ ይወሰናል።

፬/ የግዴታ ፈቃድ የተሰጠው ሰ ው የባለመብቱ ፈቃድ ያስፈልጋቸው የነበሩ ማ ናቸውንም ተ ግባሮች ለ ማከናወን ባለመብቱ የሚኖረውን ያህልመ ብት እናተ ጠያቂነት ይኖረዋል፤ ይህም ሲ ረግ በሚኒስትሩ እውቅና ይሆናል።

፭/ የግዴታ ፈቃድ መ ሰጠቱ ባለመብቱ ዝርያውን ከመጠቀም ወይም ሌሎች ሰዎች እን ጠቀሙበት ፈቃድ ከመስጠት አያግ ውም።

፮/ ሚኒስቴሩ ከሚከተሉት በአንዱ ም ክንያት የግዴታ ፈቃዱን ሊ ሰርዝ ወይም ሊያቋርጥ ይችላል፦

9. Compulsory Licensing

1/ Without prejudice to the provisions of Article (8) of this Proclamation, the Ministry may, to safeguard public interest, grant a compulsory license upon application by any interested person.

2/ The Ministry may grant a compulsory license only if:

a) the holder is not producing and selling the seed of the protected variety in sufficient amount to meet the needs of the general public and has refused to license other persons to produce and sell the seed of the protected variety or is not willing to give such license under reasonable terms; or

b) it is necessary to ensure only national food security or public health.

3/ The amount of remuneration to be paid by the compulsory licensee to the right holder, the validity period of the compulsory license and other conditions necessary shall be determined by Regulation to be issued.

4/ A person to whom a compulsory license is granted shall have corresponding right and accountability to perform any activity for which the authorization of the holder would have been required; this shall be performed with the knowledge of the ministry.

5/ The granting of compulsory licensing shall not preclude the holder from using the variety or to grant a license to others.

6/ The Ministry may cancel or terminate the compulsory license on one of the following grounds:

https://ethiodata.et/

ሀ) የግዴታ ፈቃዱ የተሰጠበት ም ክንያት አስፈላጊነት ያበቃ ወይም ሊቀጥል የማይችል ሲ ሆን ወይም፤

ለ) ባለፈቃዱ በተሰጠው ፈቃድመ ሠረት ሥ ውን በተገቢው የጊዜ ገ ብ ውስጥ ካልጀመረ ወይም ለ መጠቀም በቂ ዝግጅት ካላ ረገ ወይም፤

ሐ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መ ሠረት ሚ ኒስቴሩ በሚወጣው ንብ ውስጥ የተመለከቱ ግዴታዎች ያልተከበሩ እን ሆ ነ፤

ነው።

፲. <u>የዕፅዋት አዳቃይ መብት ስለሚቆይበት ዘመን</u>

የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ጥበቃ ዘመን መ ቆጠር የሚጀምረው የዕፅዋት የአዳቃይ መ ብት ከተሰጠበት ዕለት አንስቶሲ ሆን ጭ ታ ሰ ብሎችን በተመለከተ ለ ፭ ዓመት፤ ዛፎችን፣ የወይን ተ ክሎችን ወይም ሌ ሎች ቋሚ ተ ክሎችን በተመለከተ ለ ፳፭ ዓመት ይሆናል።

፲፩. <u>የዕፅዋት አዳቃይ መብት ለማግኘት ብቁ ስለመሆን</u>

፩/ ማንኛውም የዕፅዋት አዳቃይ ኢትዮጵያ ይሁን የውጭ ሀገር ዜጋ፣ ነዋሪነቱ ኢትዮጵያ ውስጥ ቢሆንም ባይሆንም፣ ዝርያው ኢትዮጵያ ውስጥ ይሁን ውጭ ሀገር የተዳቀለ አ ስ ላዳቀለው የዕፅዋት ዝርያ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት እን ሰ ጠው ሊያመለክት ይችላል።

፪/ የአርሶ አ ሮች ወይም የከፊል አርብቶ አ ሮች የዕፅዋት ዝርያን በተመለከተ ዝርያውን ያበለጸገውንማ ህበረሰብ የሚወክልማ ንኛውም ሰ ው ለ ማህበረሰቡ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት እን ሰ ጠው ሊያመለክት ይችላል።

፫/ ሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ ሰዎች የዕፅዋት ዝርያውን በጋ ያዳቀሉ እን ሆነ የጋ አዳቃዮችመ ብት ይሰጣቸዋል፤ሆ ኖም ግን የጋ መ ብት ካላቸው ሰ ዎች ውስጥ አንድ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑሰ ዎች የዕፅዋት የአዳቃዮች መ ብት በተናጠል ማግኘት የሚችሉት ዝርያውን በጋ ካበለፀጉት ሰዎች ፈቃዱ እን ሰ ጣቸው መ ስማማታቸውን የሚያስረዳ በሰነድ አረጋጋጭ በተረጋገጠ ጽሑፍ ሲያረጋግጥ ይሆናል።

a) if the reasons for granting compulsory license no longer exist or are unlikely to persist or;

b) if the licensee has neither begun to exploit the license nor made serious preparations to do so within a reasonable time frame or;

c) if the conditions stipulated under issue regulation pursuant to sub-article (3) of this Article are not respected.

10. <u>Duration of Plant Breeder's Right</u>

The protection of plant breeder's right shall commence from the date of the grant of the breeder's right; and shall be for 20 years in the case of annual crops; and 25 years in the case of trees, vines and other perennial plants.

11. <u>Eligibility for Plant Breeder's Right</u>

1/ Any plant breeder's whether he is an Ethiopian or a foreign national, or resident in Ethiopia or elsewhere, may apply for a plant breeder's right in respect of a new plant variety that is either bred locally or abroad.

2/ Any person representing the community that developed the variety, in the case of farmers' or pastoral communities' varieties, may apply for the community to obtain plant breeder's right.

3/ Where two or more persons breed a variety together they shall have right to secure joint holders right; provided, however, that anyone or more than one joint owner may apply and obtain a separate plant breeder's right if the remaining eligible joint owners have given their consent in written document authenticated by a notary.

https://ethiodata.et/

፬/ አዳቃዩ የመንግሥት ወይም የግል ተቋም በሆነ ጊዜ የዕፅዋት አዳቃይመ ብቱ በድርጅቱ ስም ይሰጣል።

፭/ አንድን የዕፅዋት ዝርያ ሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ ሰ ዎች ለ የብቻቸው በተናጠል ያዳቀሉ እንሆ ነ የዕፅዋት የአዳቃይ መ ብት የሚሰጠው በመጀመሪያ ማመልከቻ ለሚኒስቴሩ ላ ቀረበው ሰው ይሆናል።

፲፪. <u>የዝርያ ስያሜ አጠቃቀም</u>

፩/ ማንኛውም በኢትዮጵያ ግዛት የሚኖር ሰው የተጠበቀ ዝርያን ዘር ለ ንግድ የሚሸጥ ከሆነ የተጠበቀውን ዝርያ ስያሜ መጠቀም አለበት።

፪/ የዝርያ ስያሜው በጽሁፍ ጥቅም ላ ይ በሚውልበት ወቅት ስያሜው በግልጽ የሚለይና የሚነበብ እን ሠም ስያሜው ከንግድም ልክት፣ ከንግድ ስም ወይምተ መሳሳይም ልክቶች ጋር የሚገናኝ በሆነ ጊዜ በግልጽተ ለይቶሊ ታወቅ የሚችል መሆን አለበት።

፲፫/ <u>በዝርያ ስያሜ አጠቃቀም ላይ ስለተጣሉ ገ ቦች</u>

፩/ ለዕፅዋት አዳቃይ የሚሰጠው የተጠበቀ ዝርያ ስያሜ ከተመዘገቡ ተ መሳሳይ ከሆኑ ዝርያ ዓይነቶች ጋር አንድ ዓይነት ወይም ከሌላ ዝርያ ስያሜ ጋር የሚያ ናግር መሆን የለበትም።

፪/ በተመዘገበ ዝርያ ስያሜ የተጠበቀ መ ብት ዝርያውን በተመለከተ የመብት ጥበቃ ጊዜው ያለፈ ቢሆንም እንኳ የዝርያውን ስያሜ በነጻነት ከመጠቀም የሚከለከል አይሆንም።

፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪(፩) መ ሠረት የተጠበቀውን ዝርያ ስያሜ እን ጠቀም ግዴታ የነበረበት ሰው ቀ ም ብሎ በተመዘገበመ ብት ም ክንያት የዝርያውን ስያሜ እንዳይጠቀምበት የተከለከለ እንሆ ነ ሚ ኒስቴሩ አዳቃዩን ሌ ላ ስያሜ እን ያቀርብ መ ጠየቅ አለበት። ይህም ቀ ም ብለው የተሰጡ የሶስተኛ ወገኖችመ ብት ላ ይ ጉዳት ማድረስ አይኖርበትም።

4/ Where the breeder is a public or private institution, the plant breeder's right shall be granted in the name of the institution.

5/ Where two or more persons breed a variety independently from the other, the first to file an application with the Ministry shall be granted the plant breeder's right.

12. <u>Use of Variety Denomination</u>

1/ Any person who, within the territory of Ethiopia, sells seed of a protected variety on the commercial marketing shall use the denomination of such variety.

2/ Where the variety denomination is used in writing, it shall readily be distinguishable and clearly legible; and if the denomination is associated with a trademark, trade name or similar indication it shall easily be recognizable as such.

13. <u>Restrictions on the Use of Variety Denominations</u>

1/ The variety denomination given to plant breeders as protected plant variety shall not, be similar another variety of the same botanical species or confuse with denomination of other protected variety.

2/ No rights in the designation registered as the denomination of the variety shall hamper the free use of the denomination in connection with the variety, even after the expiry of the breeder's right.

3/ If a person who has obligation to use the denomination of protected variety registered pursuant to Article 12(1) of this Proclamation is forbidden not to use the denomination of variety due to prior rights registered, the Ministry shall require the breeder to submit another denomination for the variety which may not affect third parties right.

https://ethiodata.et/

ክፍል ሦስት

የዕፅዋት አዳቃይመመብት አስተዳ ር

፲፬/ የሚኒስቴሩ ኃላፊነት

የዕጽዋት ዝርያ አዳቃዩ መ ብትን አመ ልክቶ ሚ ኒስቴሩ የሚከተሉት ኃላፊነቶች ይኖሩታል፦

፩/ የዕፅዋት ዝርያመ ብትን ለማስጠበቅ የሚቀርቡ ማ መልከቻዎችን ይቀበላል፤ መ ርምሮ ውሳኔ ይሰጣል፤ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብትን በተመለከተ ያስተዳድ ል ፤

፪/ የዕፅዋት ዝርያ መብትን የማስተዳ ርና የዕጩ ዝርያዎችን ኤ ላው የተለየ፣ ወጥነት ያለውና ቀ ያየር የማይችል የዝርያ ባህሪ ሙ ከ ያካሂዳል፤

፫/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፬ (፬) መ ሠረት ማ መልከቻቸው በቀጥታ ቀባይነት የሚያገኙ ከሌላው የተለየ፣ ወጥነት ያለው እናለ ቀያየር የማይችል የዝርያ ባህሪ ሙ ከ የተሠ ባቸውን ሀገ ት ን ጨ ዝርዝር ይይዛል፤

፬/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ (፳)መ ሠረት የተጠበቁ ዝርያዎችን መዝገብ ይይዛል፤

፭/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ (፳፯)መ ሠረት ሕ ግ በመተላለፍ የቀረቡ ጥቆማዎችን ያጣ ል ፤ ይመረም ል ፤ አግባብ ባለው ሀ ግ ተ ጠያቂ እን ሆ ን ያ ረ ጋል፤

፲፭. ስለማመልከቻ አቀ ረረብ

፩/ ለአ ስ የዕጽዋት ዝርያ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት እን ሰጠው የሚፈልግ ማንኛውም አዳቃይ ማ መልከቻውን ለ ሚኒስቴሩ በጽሑፍ ማ ቅረብ ይኖርበታል። ማ መልከቻውም የሚቀርብበት፣ የሚመረመርበት እና ውሳኔ የሚሰጥበት ዝርዝር ሁኔታና ሥርዓት ሚ ኒስቴሩ በሚያወጣው መ መሪያ ይወሰናል።

PART THREE

ADMINISTRATION OF PLANT BREEDER'S RIGHT

14. Responsibility of the Ministry

The Ministry shall have the following responsibilities with respect to plant breeder's right:

1/ receive, examine and give decision on the submitted application and administer the plant breeder's right;

2/ administer plant breeder's right and conduct candidate varieties distinctness, uniformity and stability testing;

3/ maintain the list of countries from which plant breeder's right varieties distinctness, uniformity and stability testing shall directly be accepted in the application process pursuant to Article 4(4) this Proclamation;

4/ maintain the Register of Plant breeder's right in accordance with Article (20) of these proclamation;

5/ verify and investigate allegations of infringement in accordance with Article (27) of these proclamation and make accountable based on available national law.

15. Application Procedure

1/ Any breeder wishing to obtain a plant breeder's right in respect of a new plant variety shall present a written application to the Ministry. The detail conditions and procedure in accordance with which applications shall be lodged, examined and decided shall be specified in the directive to be issue by the Ministry.

https://ethiodata.et/

፪/ ማ ንኛውም አመልካች ማመልከቻውን ሲያቀርብ በቃለ መሐላ አስ ግፎ እና ጋፊ መረጃዎችን በማያያዝ የሚከተሉትን ሁኔታዎች በሚገልጽ መ ልኩ ማቅረብ አለበት፦

ሀ) ዝርያውን ለ ማበልጸግ ወይም ለ ማዳቀል በዋናነት የተጠቀመበትን የብዝሀ-ህይወት ሀብት ምንጭ፤

ለ) ዝርያውን ለ ማዳቀል ወይም ለማበልጸግ የተጠቀመበትን ብዝሀዛ ይወት ወይም የአ ቢ ዘር በሕጋ መ ንገድ መ ገኘቱን፣ እን ጉዳዩ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፭ (፫) መ ሠረት ጥቅምን ለ መካፈል የተ ረገ ቅድመ ስምምነት መኖሩን፣ እና

ሐ) ዝርያው የ ህንነት ሕይ ወት አዋጅ ቁጥር ፭፻፺፭/፪ሺ፭ ን የማይጻረር እና አመልካቹ ሁሉንም አስፈላጊ ዕውቅና ከሚመለከተው አካል ያገኘናሌ ሎች ሕጎች የሚጠይቁትን መ ስፈርቶች ያሟላ መሆን አለበት።

፲፮. ቅድመ ውሳኔ እና ጊዜያ የመብት ጥበቃ ስለመስጠ

፩/ ሚኒስቴሩ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብትማ መልከቻ በተቀበለ በ፲፬ ቀን ውስጥ በዚህ አዋጅመ ሠረት ሙሉ ፍተሻ ለ ማድረግ ማ መልከቻው ብቁ መሆኑን በማረጋገጥ ቅድመ ውሳኔ ይሰጣል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተሰጠው ቅድመ ውሳኔ አዎንታ ከሆነ ከውሳኔው ቀን ጀምሮ ማ መልከቻው በመጨረሻ ተ ቀባይነት እስኪያገኝ ወይም ውድቅ እስከሚሆን ጊዜ ድረስ ጊዜያ የዕፅዋት አዳቃይ መብት ይሰጠዋል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተሰጠው ቅድመ ውሳኔ አሉታ ከሆኖ መልከቻው ውድቅ ተ ርጎ ለ አመልካቹ በተገለጸው የጊዜ ገ ብ እን ያውቀው ይ ረ ጋል።

2/ Every applicant shall submit a sworn affidavit, together with supporting documentation, declaring the following conditions:

a) the origin or source of the genetic resources used to breed or develop the variety;

b) that the genetic or breeder seed used in breeding or developing the variety was lawfully acquired and, where applicable, in compliance with the requirements of prior informed consent and benefit sharing as provided under Article 5(3) of this Proclamation; and

c) that the variety does not contradict to National Bio-safety Proclamation No. 655/2009, or that the applicant has obtained all necessary authorization from the competent authority and complied with all other applicable legal requirements.

16. Preliminary Determinations and Provisional Protection

1/ The Ministry shall, within 14 days of receiving an application for a plant breeder's right, make a preliminary determination as to whether it merits a full examination under this Proclamation.

2/ If a positive preliminary determination is passed pursuant to sub-article (1) of this Article, a provisional plant breeder's right shall be granted as of the date of such determination until final decision is give either in the form of granting of the right or rejection of the application.

3/ The application shall be rejected and the applicant shall be notified in the specified time if the preliminary determination passed pursuant to sub-article (1) of this Article is negative.

https://ethiodata.et/

፲፮. <u>የተቃውሞ ጥሪ ማስታወቂያ ስለማውጣት</u>

፩/ ሚኒስቴሩ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት ለማግኘት የሚቀርብ ማመልከቻን፦

ሀ) የአመልካቹን ማንነት፣ አድ ሻ፤

ለ) የአዳቃይ መ ብት ለ ማግኘት የተጠየቀበት ዕጽዋት ዘር ዝርዝር መግለጫ፣

በማካተትተ ቃዋሚ ካለ እን ቀርብ በአመልካቹ ወጪ የተቃውሞ ጥሪ ማስታወቂያሰ ፊ ስርጭት ባለው የመገናኛ ዘዴ ለሕዝብ መገለጽ አለበት።

፪/ ለአመልካቹ የዕፅዋት አዳቃይ መብት ቢሰጥ በህዝብ ጥቅም ላይ ጉዳት ይ ርሳል ወይም ዝርያው የዕፅዋት አዳቃይ መ ብትን ለ ማስጠበቅ የሚያስፈልጉ መ ስፈርቶችን አያሟላም ወይም አመልካቹ ለ ማመልከት መ ብት የለውም ብሎ የሚያምን ማ ንኛውም ሰ ው በማስታወቂያው በተገለጸው የጊዜ ገ ብ ውስጥ መ ቃወሚያውን ለ ሚኒስቴሩ ማቅረብ ይችላል።

፫/ መቃወሚያው ላ ይ ምርመ የሚ ረግበትና ውሳኔ የሚሰጥበት ዝርዝር ሁኔታ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መ መሪያ ይወሰናል።

፲፯. <u>የዕፅዋት አዳቃይ መብት ስለመስጠት</u>

፩/ ሚኒስቴሩ የሚከተሉት ሁኔታዎች መ ሟላታቸ ውን ሲ ያረጋግጥ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ይሰጣል፦

ሀ) በዚህ አዋጅ በአንቀጽ (፬)፣ (፲፩) እና (፲፭) የተጠቀሱት መ ስፈርቶች፣ ብቁነት እና ለ ማመልከት የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች የተሟሉ እን ሆ ነ፤

ለ) በዚህ አዋጅ በተ ነገገው መ ሠረት የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ለ አመልካቹ እንዳይሰጥ የሚያስከለክል ምክንያት የሌለ እን ሆ ነ፤

17. <u>Publication of Notice for call of Opposition</u>

1/ The Ministry shall, by the expense of the applicant, notice for call of opposition to the application of plant breeder's right in a mass media having wider circulation containing the following information:

a) the applicants name and address;

b) detail information of variety for which plant breeder's right is sought.

2/ Where an application is submitted for a plant breeder's right, Any person who considers that the granting of such right may be contrary to public interest, or that the variety does not fulfill the requirements for granting a plant breeder's right, or that the applicant is not entitled to the plant breeder's right, may lodge opposition to the Ministry within the time specified in the notice.

3/ The detail conditions and procedure for examination and disposal of opposition shall be determined in the directive issued by the ministry.

18. <u>Granting of Plant Breeder's Right</u>

1/ The Ministry shall grant a plant breeder's right if it is satisfied that:

a) the criteria, eligibility and application requirements set forth in Articles (4), (11) and (15) of this Proclamation have been met;

b) there are no grounds under this Proclamation to reject the application;

https://ethiodata.et/

ሐ) ዝርያውን አዳቅሎ ለማውጣት ጥቅም ላይ የዋለውን የብዝሀ ህ ይወት አመልካቹ አግባብ ባለው የአርክቦትሕ ግመ ሠረት ያገኘመ ሆኑን ያረጋገጠ እንሆ ነ፤

መ) ማመልከቻ በቀረበበት አ ስ የዕፅዋት ዝርያ ላ ይ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ቀ ም ሲ ል ለ ሌላ ሰ ው ያልተሰጠ እንሆ ነ፤

ሠ) ማመልከቻ በቀረበበት አ ስ የዕፅዋት ዝርያላ ይ ቀ ም ሲል የአዳቃይመ ብት ማ መልከቻ ቀርቦ ውድቅ ያልተ ረ ገ እንሆ ነ፤ እና

ረ) የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ለ ማግኘት መ ከፈል ያለበት ክፍያ ሁሉ የተከፈለ እንሆ ነ።

፪/ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት በዕፅዋት አዳቃዮች መ ብት መ ዝገብ ውስጥ ከመግባቱና በሚኒስቴሩ አማኝነት ለ ሕዝብ ይፋ ከመ ረጉ በፊት ለሌላ ሰው መስጠት፣ ማ ስተላለፍ ወይም ሌ ሎች ጉዳዮችን ተ ግባ ማ ድረግ አይቻልም።

፫/ሚ ኒስቴሩ የዕፅዋት አዳቃይመ ብትሲ ሰጥ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት የተሰጠመ ሆኑን ሰ ፊ ሥርጭት ባለው የብዙሀንመ ገናኛ ዘዴ ለ ሕዝብ ያሳውቃል።

፲፱. የዝርያ ናሙና ማስቀመጥ

ባለመብቱ የሰጠውን ዝርያ ናሙና በሚኒስቴሩ ዘንድ ማስቀመጥ ይኖርበታል።

፳. ዝርያውን ጠብቆ ስለማቆየት

፩/ ባለመብቱ የዝርያውንተ ፈላጊ ባህርያትመ ብቱ ፀንቶ በሚቆይበት ጊዜያት ሁሉ የመጠበቅ ግዴታ አለበት።

c) the breeder has proven that he has obtained the genetic resource used to develop the variety in accordance with the relevant laws on access to genetic resources;

d) a plant breeder's right has not been granted to another person in respect of the new variety in question;

e) there has been no earlier application that was rejected for a plant breeder's right in respect of the new variety in question; and

f) all fees payable in relation to the granting of the plant breeder's right have been paid.

2/ No assignment, transfer or other disposition of plant breeders' right shall take effect prior to its entry into the Register of Plant breeder's right and publication by the Ministry.

3/ Where the Ministry grants a plant breeder's right, it shall give public notice in a mass media having wider circulation.

19. Deposition of Samples

The holder shall deposit a sample of the protected variety within the ministry.

20. Maintenance of the Variety

1/ The holder shall have the obligation to maintain the essential characteristics of the variety throughout the validity period of the plant breeder's right.

https://ethiodata.et/

፪/ ሚኒስቴሩ ዝርያው ባህርያቱን ጠብቆ የተያዘ መ ሆኑንለ ማረጋገጥ ባለመብቱ ዝርያውን ወይም ስለዝርያው ሌ ላ አስፈላጊ መ ረጃ እን ያቀርብ መ ጠየቅ ይችላል።

ክፍል አ ት

የዕፅዋት አዳቃይ መብትን ስለማስተላለፍና ስለመሠረዝ

፳፩. መብትን ስለማስተላለፍ

፩/ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት በውል ወይም በሕግ ለ ሌሎች ሰዎች ሊተላለፍ ይችላል።

፪/ በውል የተላለፈ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት በዕፅዋት አዳቃዮች መብት መዝገብ ላ ይ ካልተመዘገበ ተቀባይነት አይኖረውም።

፳፪. መብትን ስለመተው

፩/ ማንኛውም የዕፅዋት አዳቃይመ ብት የተሰጠው ሰ ው ለ ሚኒስቴሩ በማሳወቅ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብቱን መተው ይችላል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መ ሠረት ሚ ኒስቴሩ መ ብትን የመተው ማ ስታወቂያ ሲ ርሰው ባለመብቱመ ብቱን የተወ መ ሆኑን በዕፅዋት አዳቃዮች መ ብት መ ዝገብ ውስጥ መ ዝግቦሰ ፊ ሥርዓት ባለው ብዙሀንመ ገናኛ ዘዴ ለሕዝብ ይፋ ማድረግ ይኖርበታል።

፫/ የዕፅዋት አዳቃይመ ብትን በሚመለከት በፍርድ ቤት ክርክር በመካሄድ ላ ይ ከሆነ ፍርድ ቤቱ ካልፈቀ ወይም ተከ ካሪዎቹ ወገኖች በፍርድ ቤት ካልተስማሙ በስተቀርሚ ኒስቴሩ የመብት መ ተው ጥያቄውን ተቀብሎ አይመዘግብም።

፬/ የዕፅዋት አዳቃይመ ብቱን በገዛ ፈቃዱ የተወ ሰ ው በተጠቀሰለት ዝርያም ክንያት ለ ረሰው ወይም ለሚ ርሰው ጉዳት ተጠያቂ ይሆናል።

፳፫. መብትን እን ሰረዝ ስለማመልከት

፩/ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት በመሰጠቱም ክንያት ጥቅሙ የተነካበት ማንኛውም ሰው ተሰጥቶ የነበረው የዕፅዋት አዳቃይመ ብት እን ሰ ረዝና

2/ The Ministry may require the holder to furnish the variety itself or any other information the variety to ensure that the variety is maintained.

PART FOUR
TRANSFER AND REVOCATION OF PLANT BREEDER'S RIGHT

21. Transfer of Right

1/ Plant breeder's right may be transferred to other persons by contractual agreement or by the operation of law.

2/ The transfer of a plant breeder's right by contractual agreement shall have no effect unless entered in the register of Plant breeders' right.

22. Surrender of Right

1/Any holder may surrender his plant breeder's right by giving notice to the Ministry.

2/ The Ministry shall, upon receiving notice of surrender in accordance with sub-article (1) enter it in the register of Plant breeders' right and publicize it in mass media having wider circulation.

3/ Where any case is pending before a court in respect of a plant breeder's right, the Ministry shall not register the surrender except by leave of the court or by consent of the parties in the court proceeding.

4/ any holder who surrenders his plant breeder's right on his own will, shall be accountable for damages arising from the use of the protected variety.

23. Application for Revocation of Plant Breeder's Right

1/ Any person whose interest is affected by the granting of a plant breeder's right may apply to the Ministry for the revocation

https://ethiodata.et/

እን ሁኔታው እን ተ ላለፍለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ (፳፬) እና (፳፭) በተገለጸው መ ሠረት ለ ሚኒስቴሩ ማመልከት ይችላል።

፪/ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ለ ማሰረዝ የቀረበ ማ መልከቻ የሚመረመርበት እና ውሳኔ የሚሰጥበት ሂ ት ሚ ኒስቴሩ በሚያወጣው መ መሪያ ይገለጻል።

፳፬. <u>አለአግባብ የተሰጠ መብትን ስለማስተላለፍ</u>

፩/ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት ማግኘት የሚገባኝ እኔ ነኝ የሚል ሰ ው አለግባብለ ሌላ ሰ ው ተ ሰጥቶ የነበረ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ለ እሱ እን ተ ላለፍለት ለ ሚኒስቴሩ ማመልከት ይችላል።

፪/ መ ብት እን ዛወር የቀረበውን ማ መልከቻና የባለመብቱንም ላሽ ከመረመረ በኋላሚ ኒስቴሩ ለ ማይገባው ሰ ው መ ሰጠቱንና ለ አመልካቹ መ ሰጠት የሚገባው መ ሆኑን ካረጋገጠ መ ብቱ በዚሁ መሠረት እን ዛወር ያ ርጋል።

፳፭. <u>መብትን ስለመሠረዝ</u>

፩/ ከሚከተሉት ም ክንያቶች አንዱ ሲ ያጋጥም ሚኒስቴሩ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብትን ይሠርዛል፦

ሀ) ዝርያው አ ስ አለመሆኑ ከተረጋገጠ ወይም መ ብት ከመሰጠቱ በፊት ቢታወቅ ኖሮ ማ መልከቻውን ውድቅ ያስ ርግ የነበረ እውነታ ካለ፤

ለ) ባለመብቱ የዕፅዋት አዳቃይ መብትን በሚመለከት መ ክፈል ያለበትን ክፍያ የመክፈያ ጊዜው የ ረ ሰ ለ መሆኑ ማ ስታወቂያ ከተሰጠው ዕለት አንስቶ በ፺ ቀናት ውስጥ ያለበቂ ም ክንያት ሳይከፍል የቀረ እን ሆ ነ፤ ወይም

ሐ) ባለመብቱ የዝርያውንመ ሠረታ ባህሪውን ሳይለውጥ ተንከባክቦ ያልያዘ ሆ ነ።

and, where applicable, the transfer of the right in accordance with Articles (24) and (25) of this Proclamation respectively.

2/ The procedures for examining and deciding on applications revocation shall be specified in the directive issued by the Ministry.

24. <u>Transfer of Rights Granted Improperly</u>

1/ The person who claims to be entitled to the plant breeder's right may apply to the Ministry demanding that the plant breeder's right improperly granted to other person has to be transferred to him.

2/ The Ministry shall, upon examining the application for the transfer and the response of the holder if ascertains that the right was wrongly granted to the holder and that the applicant is entitled to it, cause the plant breeder's right to be transferred accordingly.

25. <u>Revocation of Right</u>

1/ The Ministry shall revoke a plant breeder's right if:

a) it is proved that the variety was not new or that facts exist which, if known before the granting of the right, would have resulted in the rejection of the application;

b) the holder has failed to pay the prescribed fee payable in respect of the plant breeder's right within 90 days after having been notified that the payment has fallen due; or

c) the holder has failed to maintain the characteristics of the variety.

https://ethiodata.et/

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መ ሠረት ሚ ኒስቴሩ የሰጠውን የዕፅዋት አዳ ቃይ መ ብት ለመሠረዝሲ ወስን፦

ሀ)ለ ባለመብቱ መብቱ ሊሰረዝ እን ሆ ነ በጽሑፍ ያሳው ቃል፤

ለ) ባለመብቱ ተ ቃውሞ ካለው የጽሑፍ ማ ስታወቂያ እን ረ ሰው በ፴ ቀኳ ውስጥ ማ ስረጃ እን ያቀርብ በጽሑፍ ያሳው ቃል፤ እና

ሐ) ተ ቃውሞ ቀርቦ ከሆነ ክርክሩን ሰምቶ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል፤ ውሳኔው የአዳ ቃዩንመ ብት የሚያሰርዝ ከሆነ ይህንኑ ለ ህዝብ ያሳው ቃል።

፫/ የዕፅዋት አዳ ቃይ መ ብት በተሳሳበረበረ ወይም በሀሰት ማስረጃ የተገኘ ከሆነ ሚኒስቴሩ መብቱን ሠ ርዞ የወንጀል ክስ እን ቀርብበት አግባብ ላ ለው የፍትሕ አካል በጽሑፍ ያሳው ቃል።

ክፍል አምስት
የዕፅዋት አዳ ቃይን መብት ስለመጣስ

፳፮.መብት የመጣስ ድርጊት

የተጠበቀ ዝርያን በተመለከተ የባለመብቱን ፈ ቃድ ማ ግኘት የሚገባ ሆ ኖ ሳለ የባለመብቱን ፈ ቃድ ሳይገኝ የተፈጸመ ማ ናቸውም ድርጊት የዕፅዋት አዳ ቃይ መብትን የመጣስ ድርጊት ይሆናል።

፳፯. መብት መጣስን ስለመቃወም

፩/ የዕፅዋት አዳ ቃይ መ ብቱ ተ ጣሰ የሚል ባለመብት መ ብቱን የጣሰውን ተ ጠርጣሪና መ ብቱ መ ጣሱን የሚያመለክቱ ድርጊቶችን በመግለጽ ከሌሎች ጋራ ማ ስረጃዎች ጋር በማያያዝ ማ መልከቻውን በጽሁፍ ለ ሚኒስቴሩ ማ ቅረብ ይችላል።

፪/ ሚ ኒስቴሩ የቀረበለትን ማ መልከቻ መ ርምሮ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ አስቀድሞ የተሰጠው መ ብት ታ ግዶ ይቆያል።

2/ Where the Ministry decides to revoke a plant breeder's right in accordance with sub-article (1) of this Article, it shall:

a) give written notice to holder that the right is going to be revoked;

b) give written notice to the holder to present his objection together with evidence within 30 days after the issuance of the notice; if any; and

c) After hearing the objection, give public notice if the decision revokes the rights of the breeder.

3/ Where a plant breeder's right is obtained by fraud or misrepresentation, the Ministry shall revoked the right and refer to the appropriate justice organ in writing for the institution of criminal case.

PART FIVE
INFRINGEMENT OF PLANT BREEDER'S RIGHT

26. Act of Infringement of Right

Any act in respect of a protected variety for which the authorization of the holder is required and which is done without such authorization shall constitute an act of infringement of the plant breeder's right.

27. Claims of Infringement

1/ Any plant breeder's right holder claiming infringement of his right may lodge written application to the Ministry identifying the alleged infringer and describing the activities in question, together with supporting documentation and other evidence.

2/ The ministry shall suspend the right until the case is examined and decision has been given.

https://ethiodata.et/

፫/ ሚኒስቴሩ ቅሬታው በቀረበለት በ፴ የሥራ ቀናት ጊዜ ገ ብ ውስጥ መ ርምሮ ውሳኔ መ ስጠት አለበት።

፬/ አቤቱታ የቀረበበት ተከሳሽ፦

ሀ) የቀረበበት አቤቱታ የዕፅዋት አዳቃይመ ብት ጥሰት ክስን የማያስመሰርት መሆኑን፤ ወይም

ለ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ (፳፪) በተጠቀሱት ም ክንያቶች መ ሠረት የዕፅዋት አዳቃይ መ ብቱ የተተወ መሆኑን፣

መ ቃወሚያ አድርጎ ሊያነሳ ይችላል።

፭/ ሚኒስቴሩ ባ ረገውም ርመ የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ጥሰት መፈጸሙን ያረጋገጠ እን ሆ ነ ወ ያውኑ መ ብት የጣሰውን ሰ ው በማሳወቅ መ ብት ይጥሳሉ የተባሉትን ድርጊቶች እን ያቆም ያዛል።

፮/ ሚኒስቴሩ የቅሬታ ማመልከቻው በቀረበ በ፴ ቀናት ውስጥ ለባለመብቱ ውሳኔ ያልሰጠ እን ሆነ ባለመብቱ አቤቱታውን ለ መ በኛ ፍርድ ቤት ማቅረብ ይችላል።

፯/ ሚኒስቴሩ በሚሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወገን በዚህ አዋጅ አንቀጽ (፴) መ ሠረት ለ መ በኛ ፍርድ ቤት አቤቱታ ማቅረብ ይችላል።

፳፰. <u>ዳኝነት ስለመጠየቅ</u>

፩/ ሚኒስቴሩ ወይም ፍርድ ቤት የዕፅዋት አዳቃዮች መ ብት ተ ጥሷል ብሎ ከወሰነ ባለመብቱ የሚከተለውን ዳኝነት በመ በኛ ፍርድ ቤት መጠየቅ ይችላል፦

ሀ) የዕፅዋት አዳቃይ መብት ጥሰቱ እን ቆም ፤

ለ) ለ ረሰው ጉዳት ተ መጣጣኝ ካሣ እን ከፈል፤

ሐ) ከባለመብቱ እውቅና ውጪ የተሸጠው ወይም የተመረተው የተጠበቀ ዝርያ ምርት እን ያዝ።

3/ The Ministry shall examine the complaint and give decision within 30 working days.

4/ The defendant may raise as an objection against the pleading that:

a) the pleading in question do not constitute an infringement of the plant breeder's right; or

b) the plant breeder's right has been surrendered on the grounds specified under Article (22) of this Proclamation.

5/ If the Ministry ascertains that an infringement of the plant breeder's right is taking place, it shall promptly notify to the infringer and order the immediate cessation of the activities in question.

6/ The holder may seek relief in the regular court of law if the Ministry fails to respond to his complaint within 30 days.

7/ Any party aggrieved by the decision of the Ministry may lodge pleading in the regular court of law in accordance with Article (30).

28. <u>Judicial Remedies</u>

1/ Where the Ministry or a court of law finds an infringement of right, the holder may seek the following remedies in the regular court:

a) cessation of the act of infringement;

b) reasonable compensation for damages;

c) seizure of any harvest of the protected variety that was sold or produced without the holder's authorization.

https://ethiodata.et/

፪/ተ ከሳሹ ምንም ዓይነት የጥፋት ድርጊት ያልፈጸመ ሆ ኖ ሳለ በአንቀጽ ፳፯(፪) መ ሠረት ከድርጊቱ እን ቆጠብ ጊዜያ እግድተ ጥሎበት የ ረ ሰበት ኪሣ ካለ ለሚኒስቴሩ የመቃወሚያ ማመልከቻ በማቅረብ እገዳ እን ጣልበት ያ ረገውን አካል ካሣ እን ከፍ ው ሊጠይቅ ይችላል።

ክፍል ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፳፱. የወንጀል ተጠያቂነት

የዕፅዋት አዳቃይንመ ብት የተላለፈ ማንኛውም ሰው አግባብ ባለው የወንጀል ሕግ ተጠያቂ ይሆናል።

፴. ለፍርድ ቤት አቤቱታ ስለማቅረብ

የዕፅዋት አዳቃይ መ ብት መ ስጠትን፣ መ ከልከልን፣ መሰረዝን ወይም መ ገ ብን፣ አስገዳጅ ፈቃድ መ ስጠትንናመ ብት መተላለፍን በተመለከተ ሚኒስቴሩ በሚሰጠው ውሳኔ ላ ይ ቅሬታ ያለው ወገን ውሳኔው በ ረ ሰው በ፷ ቀናት ውስጥ ውሳኔውን በመቃወም ለ መ በኛ ፍርድ ቤት አቤቱታ ማቅረብ ይችላል።

፴፩. ስለክፍያዎች

"ከዕፅዋት አዳቃይ መ ብት ጥበቃ በተገናኘ የሚፈፀሙ ክፍያዎች መጠን በዘር አዋጅ ንብ መ ሠረት ይፈፀማል።"

፴፪. ንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

፩/ የሚኒስትሮች ም ክር ቤት ይህንን አዋጅ ለ ማስፈጸም የሚያስፈልጉ ንቦችን ሊ.ያወጣ ይችላል።

፪/ሚ ኒስቴሩ ይህን አዋጅና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የወጣ ንብንለ ማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ያወጣል።

፴፫. የተሻሩ ሕጎች

፩/ የዕፅዋት አዳቃዮች መ ብት አዋጅ ቁጥር ፬፻፹፩/፲፱፻፺፮ በዚህ አዋጅ ተሽሯል።

2/ If the defendant prevails in any action for infringement, he may seek damages for losses resulting from the interim cessation of activities required under Article 27(2).

PART SIX

MISCELLANEOUS PROVISIONS

29. Criminal Liability

Any person who infringes a plant breeders' right shall be subject to criminal liabilities.

30. Court Action

Any person aggrieved by a decision of the Ministry on the granting, refusal, revocation, transfer, restriction, compulsory licensing or infringement of a plant breeder's right may lodge an action in the regular court of law within 60 days from the date of receipt of the decision.

31. **Fees**

"The amount fees to be paid in relation to plant breeder's right protection shall be effected in accordance with seed Regulation issued to implement the Seeds Proclamation."

32. Power to issue Regulation and Directive

1/ The Council of Ministers may issue regulations necessary for the implement ation of this Proclamation.

2/ The Ministry shall issue directives necessary for the implementation of this Proclamation and regulations issued pursuant to sub-article (1) of this Article.

33. Repealed and Inapplicable Laws

1/ Proclamation No. 481/2006 on Plant Breeder's Right is hereby repealed.

https://ethiodata.et/

፪/ ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም ሕግ፣ ንብረመ መሪያ ወይም ልማዳ አሠ ር በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላ ይ ተ ፈጻሚ አይሆንም።

፴፬. <u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ በፌ ል ነጋሪት ጋዜጣ ታ ትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አ ስ አበባ የካቲት ፳፪ ቀን ፪ሺ፲ ዓ.ም

ዶ/ር ሙላቱ ተሾመ

የኢትዮጵያ ፌ ላላ ሞክ ሲ.ያ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

2/ No law, regulation, directive or practice shall, insofar as it is inconsistent with this Proclamation, have effect in respect of matters provided for by this Proclamation.

34. <u>Effective Date</u>

This Proclamation shall enter into force on the date of publication in the Federal Negarit Gazette.

Done at Addis Ababa, this 1st day of March, 2018.

MULATU TESHOME (DR.)

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

https://ethiodata.et/